

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Κείμενο 1

Εφηβεία

Οι έφηβοι βρίσκονται αντιμέτωποι με την πραγματικότητα του επόμενου βήματος, που οδηγεί στην ενηλικίωση, ενώ η κοινωνία απαιτεί απ' αυτούς να αρχίσουν να προετοιμάζονται για τους νέους ρόλους τους. Παύουν πια να είναι παιδιά εξαρτημένα, που ζουν σ' έναν κόσμο φτιαγμένο από τους γονείς τους. Ταυτόχρονα, αρχίζουν να προσεγγίζουν την ανεξαρτησία, συνήθως με την καθοδήγηση των γονιών τους. Προσπαθούν να ενσωματώσουν τους εαυτούς τους και τα οράματά τους στην κοινωνία, να βρουν κάποιον χώρο πολιτισμικά και κοινωνικά αποδεκτό.

Γενικά, η εφηβεία θεωρείται περίοδος κρίσης. Υπάρχουν ενήλικες που πιστεύουν πως οι νέοι είναι ιδεαλιστές, απογοητευμένοι από την κοινωνική πραγματικότητα και ότι δεν έχουν καλές σχέσεις με την παλαιότερη γενιά, από την οποία προσπαθούν να αποδεσμευτούν. Η αντίθετη θεώρηση της εφηβείας θέλει τους νέους να έχουν ενσωματώσει τις πεποιθήσεις και τα ιδανικά των γονιών τους και να λειτουργούν με βάση αυτά σε ένα περιβάλλον, στο οποίο η γονική εξουσία και καθοδήγηση συνεχώς μειώνεται, καθώς οι γονείς βλέπουν τα παιδιά τους να αναλαμβάνουν ολοένα και περισσότερο τους ρόλους των ενηλίκων. Τότε οι περισσότεροι γονείς αρχίζουν να λειτουργούν ως καθοδηγητές και σύμβουλοι, ενώ οι σχέσεις ανάμεσα στους γονείς και στους νέους χαρακτηρίζονται από αμοιβαίο σεβασμό και φροντίδα.

A. C. Diver. (1990). Εφηβεία. *Παιδαγωγική Ψυχολογική Εγκυκλοπαίδεια Λεξικό*, τ.4^{ος}, 2185-2190. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα (διασκευή).

Κείμενο 2

Συγκρουσιακές σχέσεις γονέων και εφήβων: Μύθος ή πραγματικότητα;

Η σχέση γονέων-εφήβων έχει μελετηθεί διεξοδικά από ειδικούς. Ωστόσο, παρατηρείται μεγάλη διαφορά τόσο στα δεδομένα των ερευνών, όσο και στις θεωρητικές προσεγγίσεις. Παρά τις διαφορές, οι περισσότερες κλασικές ψυχολογικές θεωρήσεις της προσωπικότητας έχουν ορισμένες ομοιότητες όσον αφορά στην εφηβεία.

Όλοι, λόγω χάριν, συμφωνούν πως η εφηβεία είναι μια μεταβατική περίοδος αλλαγών, που δημιουργεί άγχος και πίεση στους εφήβους.

Παραδοσιακά οι εκδηλώσεις του άγχους και της πίεσης οδηγούσαν στη γενίκευση για τη συγκρουσιακή φύση των σχέσεων γονέων-εφήβων. Η άποψη που επικρατούσε για πολλές δεκαετίες είναι ότι οι γονικές-εφηβικές σχέσεις είναι κυρίως συγκρουσιακές. Μάλιστα ως πρόσφατα αποτελούσε κοινή παραδοχή ότι κατά την περίοδο της εφηβείας αναπτύσσονται συγκρούσεις ανάμεσα στους γονείς και στους εφήβους. Όμως, τα πορίσματα νεότερων μελετών οδηγούν στο συμπέρασμα ότι για τη μεγάλη πλειονότητα η περίοδος της εφηβείας βιώνεται από τους νέους και τις οικογένειές τους χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα. Ακόμη κι όταν υπάρχουν διαφωνίες των εφήβων με τους γονείς και είναι ιδιαίτερα έντονες, οι νέοι πιστεύουν πως δεν έχουν σημαντικές επιπτώσεις στις σχέσεις τους με τους γονείς.

Στις περιπτώσεις βέβαια εκείνες στις οποίες οι οικογενειακές σχέσεις είναι συγκρουσιακές, αποδεικνύεται ότι πράγματι δημιουργούνται ουσιαστικά προβλήματα που επηρεάζουν τη λειτουργία της οικογένειας και την ψυχοκοινωνική ανάπτυξη του εφήβου καθώς και τη συμπεριφορά του. Στις περισσότερες όμως περιπτώσεις διαπιστώνεται ότι οι σχέσεις γονέων-εφήβων δεν έγιναν συγκρουσιακές με την αρχή της εφηβείας, αλλά προϋπήρχαν.

Χρ. Βιτσιλάκη-Σορωνιάτη. (2002). Συγκρουσιακές σχέσεις γονέων και εφήβων: Μύθος ή πραγματικότητα; *Εκπαιδευτική, Οικογενειακή και Πολιτική Ψυχοπαθολογία*, τ. Β', 208-242. Αθήνα: Ατραπός (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A1. (Μονάδες 15)

A1. Ποιες είναι, σύμφωνα με το δεύτερο κείμενο, οι απόψεις που υπάρχουν για τις σχέσεις γονέων και εφήβων; (60-80 λέξεις)

(μονάδες 15)

A2. (Μονάδες 10)

A2. Πώς επιτυγχάνεται η συνοχή ανάμεσα στις περιόδους της δεύτερης παραγράφου (Παραδοσιακά ...τους γονείς) του δεύτερου κειμένου;

(μονάδες 10)

B1. (Μονάδες 10)

B1. «Γενικά, η εφηβεία θεωρείται περίοδος κρίσης».

Χρησιμοποιώντας την παραπάνω πρόταση, να δημιουργήσετε μια παράγραφο 50-60 λέξεων.

(μονάδες 10)

B2. (Μονάδες 15)

B2. Να επισημάνετε ποιες από τις παρακάτω προτάσεις του πρώτου κειμένου χρησιμοποιούνται με κυριολεκτική/δηλωτική και ποιες με μεταφορική/συνυποδηλωτική σημασία:

1. «Οι έφηβοι βρίσκονται αντιμέτωποι με την πραγματικότητα του επόμενου βήματος».
2. «[Οι περισσότεροι] ενήλικες πιστεύουν».
3. «Θέλει τους νέους να έχουν ενσωματώσει τις πεποιθήσεις και τα ιδανικά των γονιών τους».

(μονάδες 15)